

10.2.12 Dorpsperspectief Rijnsaterwoude

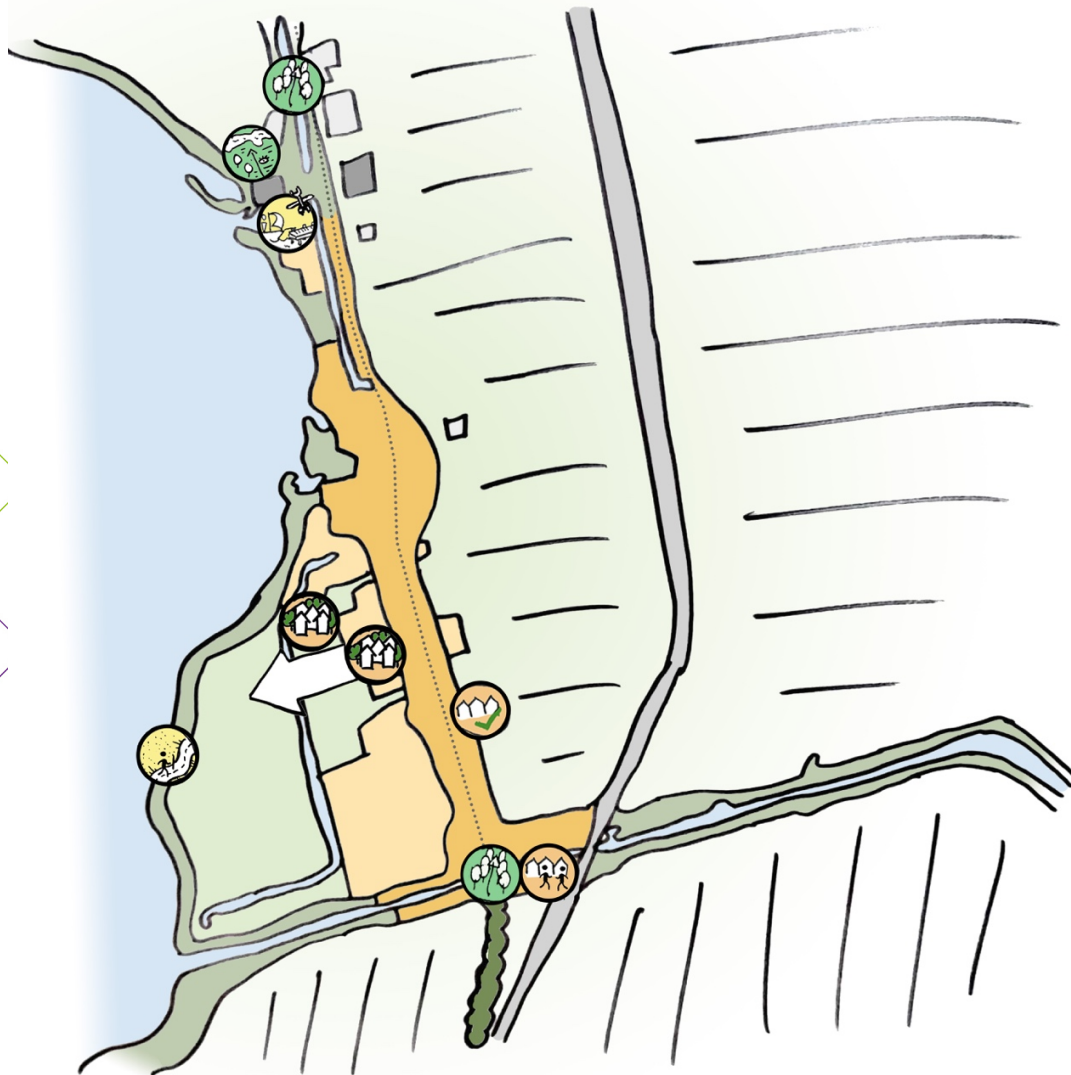
10.2.12.1 Gedragen door de dijk – waar de tijd de tijd hoort te krijgen

Tijdens de Grote Ontginning ergens in de Hoge Middeleeuwen verrees uit de veenwildernis een nederzetting. Bijna duizend jaar later wordt Rijnsaterwoude nog altijd omgeven door water en de vruchtbare grond waar men destijds naar zocht.

Rijnsaterwoude vormt het thuis van inwoners die over het algemeen tevreden zijn. Of je nu over de Herenweg vanuit het noorden nadert, of de zuidelijke boomrijke entree neemt – die de naam van het “vriendelijke” dorp eer aandoet, de inwoners zien liever niet te veel en niet te snel dingen veranderen. “De rust, het authentieke en het vele water. Het is gewoon een kneuterig, ontspannen, veilig dorp.”

In 2015 is in samenwerking met het dorp gewerkt aan een kernplan. Bepaalde punten uit dit kernplan hebben – tezamen met de opbrengst van de Dorpentoer – gediend als input voor dit dorpsperspectief⁵.

⁵ Vanwege de bijdrage van de actiegroep ‘Hier Geen Windturbines’ en de discussie die daaruit volgde, heeft een deel van de gebruikelijke Dorpentoeravond niet kunnen plaatsvinden. Hierdoor is er meer dan normaal geput uit andere bronnen.

Woningbouwontwikkeling;
verdichten dorpsranden

Behoud van bestaand karakter

Revitalisatie/herontwikkeling jachthavens

Uitbreiden wandelpaden en
-verbindingen

Behoud van karakteristiek van entrees

Verbeteren verbinding met water en
doorzichten naar open landschap

Jongerenhuisvesting

10.2.12.2 Bebouwing

Rijsaterwoude is een lintdorp, gebouwd op een dijk die naast waterkering tevens dienstdoet als doorgaande weg. Gelegen aan dat boezemlint zijn drie clusters van bebouwing waarneembaar, te weten: rondom de kenmerkende Woudse Dom, bij Meerbon/Suyderbon en de wijk tussen Integraal Kindcentrum (IKC) Het Woud en de Leidse Vaart.

In de toekomst lijkt het logisch om eventuele nieuwe woningen te realiseren in westelijke richting, tussen de twee laatstgenoemde clusters. Op dit moment wordt daar invulling aan gegeven met het project de Woudse Juffen. De nadruk zou moeten liggen op zoveel mogelijk behoud van het karakter. Daarom zal het uitgangspunt zijn: als het kan verdichting binnen de dorpsranden. Zodat ook het uitgesproken agrarische buitengebied – waar voornamelijk akkerbouw en veeteelt worden bedreven (droogmakerij) – zijn functie kan behouden en de doorzichten grotendeels open blijven.

10.2.12.3 Ruimtelijke uitdagingen

Op basis van de online vragenlijst, het kernplan en het tweede deel van de avond zijn de volgende ruimtelijke uitdagingen voor Rijnsaterwoude opgesteld:

-
- de gedachte leeft – in tegenstelling tot wat er op papier staat – dat inwoners tevreden zijn over de huidige recreatievoorzieningen – het Braassemermeer hoeft dus niet verder “beleefbaar” te worden gemaakt, want er moet genoeg plek zijn voor “groen, ruimte en rust”;
 - doorstroom op de woningmarkt (nieuwe woningen met name voor lokale jongeren) is belangrijk, maar de noodzaak in Rijnsaterwoude lijkt minder te worden gevoeld dan in andere kernen;
 - het dorp maakt zich ernstige zorgen over de provinciale plannen voor het opwekken van duurzame energie middels windturbines;
 - aangaande bovenstaand punt – de plannen zijn niet in lijn met de LES (zie ook thema ‘2.3.3. energie opwekken’ waardoor de gemeente en inwoners in principe “schouder aan schouder staan” voor wat betreft deze provinciale plannen;
 - naast woningbouw is mobiliteit hét thema in Rijnsaterwoude, specifiek worden genoemd: bereikbaarheid openbaar vervoer – een goede bushalte (het enige punt dat niet lijkt te zijn gerealiseerd uit het kernplan), parkeerproblematiek, sluijverkeer en verkeersonveiligheid vanwege landbouwverkeer.

10.2.12.4 Karakter

Het sociaal-maatschappelijk gezicht van Rijnsaterwoude kenmerkt zich door “naar elkaar omkijken”. Daar lijkt men mee te zeggen: continu met elkaar door één deur hoeft niet, maar “we staan wel klaar als de situatie daar om vraagt”.

Wat opvalt is de relatief grote veerkracht en een zelforganiserend vermogen dat hoog is. De totstandkoming van het Schoolhuis als levendige, laagdrempelige “verbindingsplek” is het bewijs van de zelf-aanpakken-en-regelen-mentaliteit. Net als de realisatie van het zwemstrand, de Multivloer en dorpshaven Het Venegat.

Het ontbreken van commerciële voorzieningen (op de SRV-wagen na) lijkt het dorp weinig te deren. Het resulteert eerder in rust en een zekere band met een van de buurdorpen, zoals Leimuiden, Woubrugge, Ter Aar of Alphen aan den Rijn. Vanwege het doen aldaar van boodschappen of het sporten.

Het beperkte maar vitale verenigingsleven voor velen is belangrijk. Dat kan overigens niet voorkomen dat er – net als elders – sprake lijkt van toenemende gevoelens van eenzaamheid onder de inwoners. Dit wordt gesignaleerd, net als de overlast van Schiphol (opvallend vaak genoemd) en een bovengemiddelde focus op gezondheid.

10.2.12.5 Sociaal-maatschappelijke uitdagingen

Wat opvalt in Rijsaterwoude: buiten de algemene trend (vereenzaming en vergrijzing) is er geen secundaire, lokale lijn zichtbaar met grote dan wel breed gedeelde sociaal-maatschappelijke uitdagingen. Op een enkele uitzondering na leven er onder de mensen enkel zorgen in het ruimtelijk domein op de eerdergenoemde dossiers (sluipverkeer en natuurlijk de windturbines).

“Behoud” lijkt daarmee het kernwoord voor Rijsaterwoude.

10.2.12.6 Een groene, avontuurlijke parel

De inwoners van Rijsaterwoude dragen niet dezelfde soort trots in zich voor hun dorp als de trots die de Veenders of Rippers in zich dragen voor Roelofarendsveen en Rijpwetering. Maar in Rijsaterwoude is er wel degelijk een zwak voor de groene, avontuurlijke beweegparel van het dorp.

Integraal Kindcentrum Het Woud is een grote school met buitengymterrein. Nabijgelegen zijn een Tiny Forest, een dierenweide en een speeltuin. Het geheel vormt daarmee een kindvriendelijke plek waar het hele jaar door bewogen, geleerd en gespeeld kan worden.

De totstandkoming van deze plek – niet zonder scepsis en Kamervragen – kenmerkt zich door in letterlijke zin buiten bestaande hokjes te denken. De school kwam met een onorthodox voorstel, de gemeente werd in een vroeg stadium betrokken (= “succesleutel”), samen groeiden ze “onwijs enthousiast” en middels korte lijntjes werd deze unieke plek gerealiseerd.